

نمونه سوالات پایان ترم مکانیک کوانتومی II

۱. هامیلتونی یک نوسانگر غیرهماهنگ به شکل زیر است:

$$H = \frac{P^2}{2m} + \frac{1}{2}m\omega^2 X^2 + \lambda X^4$$

انرژی حالت پایه را تا مرتبه دوم پارامتر λ بدست آورید.

۲. چاه پتانسیل یک بعدی بی نهایت را با پتانسیل زیر در نظر بگیرید:

$$V(x) = \begin{cases} \infty & x \leq 0 \\ -\lambda \sin\left(\frac{\pi x}{a}\right) & 0 < x < a \\ \infty & x \geq a \end{cases}$$

انرژی حالت پایه و اولین حالت برانگیختگی را تا مرتبه اول پارامتر λ ، برای ذره ای که درون این پتانسیل قرار دارد پیدا کنید.

۳. الکترونی تحت اثر نیروی کولنی است و در اولین حالت برانگیخته است؛ اگر پتانسیل زیر بر الکترون وارد شود:

$$V(r) = \lambda f(r)xy$$

که $f(r)$ در r های بزرگ به سرعت افت می کند، تصحیح وارد بر انرژی را در مرتبه اول حساب کنید.

۴. در مسئله نوسانگر هماهنگ ساده یک بعدی، عملگرهای $X_H, P_H, a_H, a_H^\dagger$ را بدست آورید؛ معادله حرکت هایزنبرگ را بنویسید و این معادلات را حل کنید.

۵. حرکت دو ذره با هامیلتونی زیر صورت می گیرد:

$$H = \hbar\gamma(X_A P_B - P_A X_B)$$

که برچسب های A, B ذره ی اول و دوم را مشخص می کند و بین عملگرها رابطه کانونی $[X, P] = i\hbar$ برقرار است.

عملگرهای $X_{A,B}^P$ و $X_{A,B}^H$ را بدست آورید؛ یعنی عملگرهای مکان و تکانه هر ذره در تصویر هایزنبرگ.

۶. نوسانگر هماهنگ ساده یک بعدی با بار q را در نظر بگیرید؛ آن را در معرض پتانسیل زیر قرار می دهیم:

$$V(t) = \begin{cases} -qEx & 0 < t < \tau \\ 0 & t \leq 0 \text{ or } t \geq \tau \end{cases}$$

الف) $P_{\rightarrow 1}$ را در مرتبه اول حساب کنید.

ب) نشان دهید در مرتبه اول اختلال $P_{\rightarrow 2} = 0$

ج) $P_{\rightarrow 2}$ را در مرتبه دوم اختلال حساب کنید.

۷. اتم هیدروژن در میدان الکتریکی زیر قرار می گیرد:

$$V(t) = \begin{cases} E_0 e^{-\gamma t} \hat{z} & t \geq 0 \\ 0 & t < 0 \end{cases}$$

احتمال این که الکترون حالت پایه به حالت $2p$ گذار داشته باشد، در حد $t \rightarrow \infty$ بدست آورید.

۸. هامیلتونی سیستم دو حالتی به شکل زیر است:

$$H_0 = \begin{pmatrix} E_1 & 0 \\ 0 & E_2 \end{pmatrix}$$

اختلال زیر به آن وارد می شود:

$$V(t) = V_0 \begin{pmatrix} 0 & \cos(\omega t) \\ \cos(\omega t) & 0 \end{pmatrix}$$

اگر در $t = 0$ سیستم در حالت $|\psi_1\rangle = (1, 0)^T$ با انرژی E_1 باشد، احتمال این که در زمان t در حالت

$|\psi_2\rangle = (0, 1)^T$ باشد را حساب کنید. $(|E_1 - E_2| \gg \hbar\omega)$